

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XI. Quae post tertiam Sessionem agitata. Quae proposita ad sacrarum Literarum libros comprobandos. Vbi etiam expenditur, quousque Florentina Synodus perdurauerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

ex monumentis, quæ videre est, neque simile vero ex rerum conditionibus, quas obseruare licet: nisi fortè Suauis de imperitæ turbæ spe loqueretur; cuius sensa proferre quasi vnius Reipublicæ, vniufque Principatus sensa, pudendum certè Suauis, satis gnaro, nullas esse posse Athenas adeò doctas, vbi turba ignara non sit; & ne Platonem quidem existimasse, illam in sua commentitia ciuitate futuram fuisse prudentem. Enimuerò homines facti conscij, & rerum ciuiliū intelligentes, nullam super Lutheri cineribus spei molem extruere potuerunt.

3 Scripserat multos ante annos ad Pontificem Contarenus, vt suo loco narratur: Si non Lutherus modò, sed cuncti Doctores hæretici non, inquit, extincti, sed ad Fidem reuocati fuissent, nihil id fuisse permoturum Principes ac populos ad hæresim deserendam, cui non ex opinionis errore, sed ex ingluuie rapinarum, ac licentiæ cupiditate inhærebant defixi. Id ipsum comprobarunt exempla in morte tot veterum hæresiarcharum, nuper in funere Ioannis Hussi, ac postremò Vlrici Zuinglij. Et tamen his extinctis, ipsorum hæreses non tam altas radices egerant quàm eo tempore Lutherana. Lætabantur itaque eo funere cordati Catholici, itidem ac lætatur obsessa ciuitas ruinâ collabentis hostium machinæ; non quasi conuulsa iam mœnia illius casu resurgant, sed quòd ciues metu liberentur stragis nouæ, quam infesta moles minitabatur. Nos verò calamum ad Concilium conuertamus.

C A P V T X I.

Quæ post tertiam Sessionem agitata. Quæ proposita ad sacrarum Literarum libros comprobandos. Vbi etiam expenditur, quousque Florentina Synodus perdurauerit.

1 **M**olesta Legatis accidit ea quæcumque fuerit trium Episcoporum contradictio in Sessione præterita. Videbatur ipsis probi Senatoris officium esse, in priuatis consultationibus sententiam liberè dicere; ac vbi oppositum maiori sententiarum numero statutum fuisset, hoc ipsum postea tamquam propriam sententiam tueri in Cõuentibus publicis, auctà per eam concordia professionem & auctoritate Decretis, & reuerentiâ Senatui. Quapropter in proximo congressu * singulos Montanus orauit, vt acquiescerent titulo satis amplo ac decoro, quo Synodus appellabatur, prout reuerà erat, *Oecumenica & Generalis*: quæ huic addenda

* 8. Februarij 1546.

Cccc 2

qui-

1546. quidam putabant, ab antiquioribus Conciliis minime fuisse vitata: à Constantiensi verò inducta, quòd tunc certus Pontifex non extaret, qui vniuersæ præfideret Ecclesiæ; adeoque nec ab eo Concilio dici, per quamecumque Synodum, vniuersalem Ecclesiam representari, sed nominatim per illam. Compertum esse in duobus legitimis Conciliis, Florentino ac Lateranensi, post Constantiense habitis, eam inscriptionem prætermisissam. Quæ rationes à contraria sententia aliquos retraxere.

* Ex Fachen-
netorum
monumen-
tis.

Legatus idem ad aliud argumentum, quod posteriorem oppositionem exciuerat, sermonem conuertit, ad omittendum videlicet Decretum de coniunctione dogmatum ac disciplinæ: Nihil deamenti passam sibi videri Synodum, si verbo tacuisset quod reprehendisset: Decretum illud sub ea forma, sub qua vulgandum fuisse, exile ac ieiunum à se semper existimatum, nec honorificum præter tanti Concilij sanctioni solenni: Quidnam aliud in eo dici, nisi quidquid summam indictum fuerat per Pontificum Diploma, quo celebrandæ Synodi causæ exponuntur? Sibi fuisse consilium illius ampliandi, adiectâ denuntiatione Episcopis absentibus, ut ab se conferrent, suamque causam dicerent, aliisque rebus vsui futuris; sed ab eo consilio se dimotum summorum virorum auctoritate aliter sentientium.

Porrò Didacus Alaba, Asturiensis Episcopus, acer ingenio, ac libertatis amans, subiicit: Non decertandi, sed addiscendi studio Legatum à se rogari; exponeret; quâ illâ auctoritate habuisset in animo, ut iam dixerat, Decretum consensu Patrum confirmatum immutare? Se quidem interfuisse cum potestate iudicandi variis Hispaniæ tribunalibus, quibus Cæsaris Consiliarij præerant, nec unquam nouisse, ab vlllo Præsidente sibi auctoritatem arrogatam immutandæ vniuersi consensu sanctionis. Tunc Montanus temperatâ loquendi ratione vsus, quæ ictum quouis impetu grauiorem incutit in huiusmodi prælis, ait: Cùm tam humaniter id ab Episcopo quaereretur, se libenter illi facturum satis: Sibi videlicet tunc in animo id agere, quod non solum Legato, sed cui libet etiam Episcoporum liceret, id autem esse, antequam Decretum promulgaretur, illius mutationem proponere, rei arbitrio Patrum suffragis relicto. Quod autem spectabat ad auctoritatem, quam ibi Legatus obtinebant, haud sibi rationem suppetere, per quam illi tam cum satisfaceret, cùm ea tam latè pateret, ut nequiret in pauca redigi. Hoc à se generatim dici posse; Effatum esse apud Canonum consultos, Legatis à Latere licere quidquid seu à voce communi, seu

à peculiaribus Pontificis iussionibus eisdem non denegatur. His
 1546.
 responsis quantò mitioribus, tantò efficacioribus ad reuerentiam re-
 spondenti conciliandam, & inconsiderantiam in percontante de-
 monstrandam, tacuit Antistes coronâ plaudente.

4 Deinde quò res per futuram Sessionem statuendâ discuterentur,
 idem Legatus exposuit: Optimum sibi factu videri, vt primo lo-
 co recenserentur ac reciperentur libri Canonici sacrarum Litera-
 rum, quò certò constaret, quibus armis esset in hæreticos dimican-
 dum, & in qua basi fundanda esset Fides Catholicorum; quorum
 aliqui super ea re miserè angebantur, cum cernerent in eodem li-
 bro à plurimis S. Spiritus digitum adorari, alios contrâ digitum im-
 postoris execrari. Hoc statuto tria in peculiaribus Cœtibus propo-
 sita sunt. Primum, An omnia vtriusque Testamenti volumina es-
 sent comprobanda: Alterum, An ea comprobatio per nouum exa-
 men peragenda: Tertium à Bertano ac Seripando propositum, An
 expediret sacros libros in duas classes partiri: alteram eorum quæ
 ad promouendam populi pietatem pertinent, & illius ergò solum
 ab Ecclesia recepti tamquam boni, cuiusmodi videbantur esse Pro-
 uerbiorum & Sapientiæ libri, nondum ab Ecclesia probati tam-
 quam Canonici, tametsi frequens eorum mentio haberetur apud
 sanctum Hieronymum & Augustinum, aliosque veteres auctores:
 alteram eorum, quibus etiam Fidei dogmata innituntur. Sed ea
 diuisio, tametsi ab aliquo auctore ^a priùs facta, & tunc à Seripando
 promotâ per libellum eruditissimum ^b eâ gratiâ conscriptum, quò
 cuncti libri Canonici ritè expenderentur, vti reuerâ firmam ratio-
 nem non præferebat, ita nec suâ specie Patres allexit, vix nacta lau-
 datorem: quare nihil vltra de illa disputabimus.

5 Ex tribus propositis quæstionibus, in prima fuere citra discor-
 diam, partem affirmantem secuti; pro qua Ceruinus Cardinalis in
 peculiari priùs, deinde in generali cœtu disseruit. Aliquot, aie-
 bat ille, sacrarum Literarum libros non ab hæreticis solum, sed ab
 aliquo Catholicorum in dubium vocari: incompertum quidem
 esse, vndenam ea dubitatio exorta fuerit; sed verisimile videri, il-
 lam exhaustam ex hæreseos cloacis, sedulo studentis tamquam fal-
 sa calumniari legitima testimonia, quibus fallitatem suam redargui
 sentit. Ad diserte comprobanda ea volumina quæ Canonica cen-
 serent, inuitari Patres exemplo & Canone postremo Apostolo-
 rum, ac Trullano Concilio, in quo illorum pleraque recensentur, &
 Laodiceno, eadem planè connumerante, ac tertio Carthaginensi,
 quod libros Iudithæ, Tobix & Apocalypsis inter Diuinos agnoscit.

Die 22. Fe-
 bruarij.

^a Vide Ca-
 num lib. 2.
 de locis
 Theol. ar-
 gumento 6.
 cap. 10. &
 in eius Solu-
 tione cap. 11.
 vbi acriter
 arguit Cate-
 tanum, quòd
 in fine sui
 Commeta-
 rij de Libris
 historicis
 veteris Te-
 stamenti, af-
 ferat &
 comprobet
 eam diuisio-
 nem inter
 sacra volumi-
 na.

^b Extat inter
 scripturas
 Seripandi.
 c 22. Febr.

1546.

Consimilem etiam syllabum fuisse confectum à SS. Athanasio & Gregorio Nazianzeno, à quarta Synodo Toletana, ab Innocentio ac Gelasio Romanis Pontificibus, ac denique à Concilio Florentino.

In altera quaestione dissidebant inter se Praefides, & vniuersum Conuentum in duas partes ex æquo ferè diuiserant. Montanus, cui Paceus adhærebat, eiusque consilij verè auctor visus fuerat, cum de superiori capite disputauit, quodcumque nouum examen recitabat. Contrà verò Ceruinus ac Polus, consentiente Tridentino, qui pariter in primi articuli disputatione suam hanc sententiam indicauerat, satius ducebant, nouam impendi operam discutiendis ac diluendis aduersariorum obiectis. Asserebant primi, Hanc esse consuetudinem ac firmitatem Ecclesiæ, veteres Conciliorum ac Patrum Sanctiones in litem minime reuocare. Redigebant in memoriam sapientissimum Gelasij ac Leonis summorum Pontificum documentum: Res semel decisas haud retractandas: hinc à Marciano religiosissimo Imperatore per sua edicta cautum fuisse, ne amplius in disceptationem adducerentur: satis esse habitas in cõ prioribus Concilijs disputationes: hæreticorum cauillos abundè refelli à Fischerio Cardinali, à Cochleæ, à Pighio, ab Eckio, & ab alijs præstantissimis viris. Cuiam vsui hoc nouum examen? Num ut anceps apparetur Concilium de auctoritate legitima earum scripturarum, quæ fundant intentionem Ecclesiæ in hæreticos, & nostræ Fidei prima principia constant? An ut Lutheranis liceret gloriari, suis argumentationibus suspectas fallitatis reddidisse Catholicis superiorum Conciliorum definitiones? Disputationem ad id solum institui, vt veritas indagetur: quicumque finis alicuius gratiæ quidquam adhibet, eundem profiteri se adhuc sine carere.

Arguebant ex altera parte, adhibendum examen, non solum quò veritas comperiatur, sed quò etiam confirmetur. Debere Patres non seipsum tantummodò alere cælestis sapientiæ pabulo; sed esse Pastores, quin & Pastorum Pastores: proinde sui esse muneris, illos idoneos reddere, *exhortari in doctrina sana, eosq; qui contradicunt arguere*. Iniunctum Catholicis à postremo Lateranensi Concilio, vt argumenta cuncta dissoluant obiecta Fidei nostræ mysterijs; cum planè necesse sit, omnem huiusmodi argumentationem, quippe veritati oppositam, quoddam esse sophisma, adeoque dissolubile. Docuisse S. Thomam; Quemadmodum Theologi non est Christianæ Fidei principia comprobare; ita ipsius esse partes, eadem aduersus omnes oppugnationes tueri. Id à summo illo Doctore perfectum in

aurea Summa contra Gentes, eiq̄ue veterum Patrum exempla præfulsisse. Extare disceptationes S. Athanasij cum Ario, S. Hieronymi cum quodam Luciferiano de rebus iam per Concilia confirmatis: disceptationes quidem non verè habitas, sed confictas; ac eiusmodi, quæ ostendant, hand disconueniens nec inutile visum sapientissimis illis Patribus susceptum à se patrocinium causæ Catholicæ, etiam post denuntiatum ab Ecclesia iudicium. Testificari Concilium Africanum, Donatistas ad disputandum super doctrinis longè prius à Nicæno damnatis, fuisse à Catholicis inuitatos; & S. Augustinum cum iis disceptationem iniisse. Cum Macario Antioeheno Patriarcha, iam à sexta Synodo proscrip̄to, decertasse Bonifacium iussu Benedicti Romani Pontificis; & S. Dominicum cum Albigenisibus hæreticis manifestatis. Post Decreta Nicæna quoties vocem *ὁμολογίαν* in controuersiam reuocatam? Ne ab ipso quidem S. Leone, qui prohibuit in disputationem deduci, quæ Nicææ & Chalcedone à S. Spiritu stabilita fuerant; ingenij sui operam denegetam iis, qui hausto iam simplici definitionum lacte, solidiorem rationum cibum mandere cupiebant. Vel sanctissimos Apostolos Christianæ Fidei fundatores, & à Diuino Spiritu planè veritatem edoctos, vbi de Veteris Legis obligatione decernendum fuit, rem examini subdidisse. Existimationis plurimum Concilij Decretis accessurum, vbi vniuersæ Nationes audierint, hæreticorum rationes ab ea expensas & confutatas. Alioquin eam, quam Patres appellarent venerationem antiquitatis, ab aliis vocitatum iri laboris fastidium, aut responsionis incertiam.

8 Præpotuit hæc posterior pars, in priuato confesso coram Ceruino eam promouente. In primo^a Generali nihil perfectum: in altero^b tanta fuit in sententiis diuersitas, tanta in sermonibus confusio, vt opus fuerit iubere Promotorem, suam quemque ordinatim rogare sententiam, ac numerare.

a 12. Februarij.
b 15. Februarij.

Re ad eam suffragationis formam redactâ, de cunctis sacræ Scripturæ libris recipiendis concorditer conuenere. In eo discordabant, an assignendum anathema cuicumque eos recusanti, quò audacia comprimeretur quorundam etiam Catholicorum aduersantium, inter quos Caietanus quoque connumeratus. Id contendebat Patrecus, quem Legati ac supra viginti ex Patribus sequebantur. Repudiabat Madrucus, quatuordecim ei fauentibus.

E sacris Literis ad Apostolicas Traditiones progressi sunt; ad ea videlicet documenta, ac mandata Christi Domini, & Apostolorum, quæ non quidem in libris Canonicis scripta continentur, sed ab

ab

1546. ab illis voce communicata, suis alumnis in persuasione, ritibusque communi fidelium persistere, atque in Patrum voluminibus, & Ecclesie historiis recensita comperiuntur. Statutum fuit in cæcis peculiaribus, ut primò ageretur de his recipiendis; deinde de corruptelis tum sacrarum Literarum, tum etiam Traditionum, tam in prioribus interpretandis, quàm in vtrisque populis edocendis. Fuit qui vellet, ut Ecclesie Institutiones adicerentur; alij, Concilia & Decreta Romanorum Pontificum. Et sanè tot sententias, quot linguas tunc fuisse comperio. In hisce priuatis congregationibus * bini Patres in singulas ex tribus designati, alter Theologus, alter sacrorum Canonum peritus, qui Decreta perscriberent de Canonicorum voluminum, ac Traditionum comprobatione. Hi fuerunt Saluator Alepius, Archiepiscopus Turritanus, & supra memoratum Archiepiscopi, Materanus & Armachanus; qui iam patet, an ad grauiora conseretur idoneus quàm ad equis cursoribus iter habendum, qualem illum Suauis expingit: & præter hos, Episcopi Pacentis, Bellocastrensis, & Feltrientis.

* In peculiari cœtu coram Ceruino 13. Febr. ex monumentis Maffarelli.

* 16. Februar.

Perlectæ sunt insuper Scripturæ; ac sacrorum Doctorum testimonia Traditionibus fauentia. Admonuit opportunè * Claudius Iaius e Societate Iesv, Procurator, ut diximus, Augustani Cardinalis, duo esse genera Traditionum; alterum ad Fidem spectantium, alterum ad mores ac ritus: priores absque exceptione recipiendas videri; ex posterioribus eas dumtaxat, quæ in Ecclesie consuetudine hodie vigent. Quod Ceruinus S. Basilij auctoritate confirmauit, docentis non nisi eas Traditiones amplectendas, quæ ab Apostolis traditæ ad nostra vsque tempora propagatæ fuissent.

Ea omnia in generalem * conuentum relata; vbi haud modicè dissensum est. Volebant siquidem alij, ut nominatim distinguerentur Traditiones recipiendæ: alij, inter quos Turritanus, è diuerso volebant, ut generatim acciperentur, sed omisâ voce, *Apostolicarum*; ne reici viderentur omnes reliquæ de ritibus, ab Apostolis non profectæ. Has postremas neuiquam recipiendas censebat Claudiensis Antistes, quippe numero infinitas, ac nimium graues. At Fesulanus & Asturientis, in discordia à reliquis semper concordēs, conuesti sunt, cum iam conuenissent de coniungenda Fidei ac disciplina tractatione, nunc solùm alteri operam dari, non sine inconstantia nota, & cum temporis in nihil agendo iactura. Quo Thomas Caselius, ex Ordine Dominicano Britonorientis Episcopus, commotus inuit, Mirum sibi videri, vnum aut alterum hominem arrogasse sibi, ut Synodo vniuersæ perpetuò aduersarentur; nam forte,

fortè, ait, consensu plenissimo decretum non est, agendum post libros Canonicos de Traditionibus, ac deinde de abusibus utrimque ortis? Vtri igitur æquius conqueri possent, Patrum Vniuersitas de binis dissentientibus, an par dissentientium de communi omnium sententia?

10 Neque Polus Cardinalis, tametsi modestiæ singularis tenax, ac taciturnus, sibi temperare potuit, ne conuerso ad duos illos inquietos obtutu se uero exclamaret: *Quicumque hoc in Patribus vel inconsistantiam consilij, vel iacturam laboris appellat, ne iste tenuem rerum intelligentiam præ se fert. Lutheri turbo, quo Ecclesiam conuoluit, quoniam è specu prorupit, nisi ab audacia oppugnandi tum legitimam auctoritatem, tum uersionem sacrorum Voluminum, in quibus doctrinas suas fundat Ecclesia? Et quod attinet ad corruptelas, an non pleraque & grauisima Ordinis Ecclesiastici ad hæc duo capita rediguntur? Nimirum ad rationem concionandi ac docendi, quæ refertur ad sacras Literas; ad Confessionem, ad Dei cultum, ad obseruantiam Rituum, Legumq; Ecclesiasticarum, quæ ad Traditiones spectant? His ritè confectis, sui profecto curricula plusquam dimidium Synodus feliciter confecerit. Horum uerborum pondus auctum grauitate dicentis, amorum confidentiam compressit, atque in pudorem conuertit.*

11 Ac mihi quidem libet has humanas labe in eo sacrosancto Cœtu deprehensas sincerè proferre, cum uiderim ab ipso Deo multò fœdiores suo calamo exaratas, vel de iis quos elegerat populi sui Duces, suæque Ecclesiæ fundatores: vna ueritas alterius occultatione tuenda non est, cum ipsæ altera alteri numquam aduersentur. Historia instar est pictæ imaginis, quæ tunc præstantior, cum expingitur non quod pulchrius, sed quod exemplari similius. Saltem ex his immoderatis æstibus alicuius Antistitum facillè quisque deprehendet, quàm nequiter mentiatur Suauis, dum ab eo Concilio libertatem omnem excludit, quò sibi suisque sociis eam arroget ad doctrinas ibi definitas reiiciendas, legesque ibi sancitas perfringendas.

Inter has minoris pretij altercationes, nouum argumentum proposuit Clodiensis, quod validissimum uidebatur: *Iuuatne, inquit, cæco nos impetu Traditiones comprobare, perinde ac sacras Literas recepimus, innixi Decreto quasi à Florentina Synodo confecto, quod nihil ad eam Synodum spectat, cum illi finem imposuerit postrema ipsius Sessio anno 1439. Decretum uero ob signatum comperiat 4. Februarij anni 1441.?*

12 Sed obseruarunt Legati, & eorum primus, siue suâ sponte, siue

In prima parte Acto- rum sub

Pars I.

Dddd

admo-

Paulo III. seruata in Arce S. Angeli: Literæ Ceruini ad Farnesium, 27. Febr. 1546, & Diarium Massarelli in Cœtu peculiari apud Ceruinum, 13. Martij 1546.

1546. admonitu Ceruini respondit: Falli eos, qui Florentinæ Synodi exitum anno 1439. tribuebant: ibi quidem desinere Latinam revisionem Bartholomæi Abrahami Cretensis, quod solum ad id usque temporis, hoc est, usque ad septimam Sessionem ibi Græci fuerunt commorati, & Acta perscripserint, ex quibus modò laudatus interpres desumpsit eam partem, quæ Conciliorum volumini fuit inserta. Reuerà tres insuper annos persistisse Synodum illam Florentinæ, ac inde Romam commigrasse; vti liquet ex constitutionibus, quæ visuntur non modò in Actis Synodi positæ, sed etiam ab Augustino Patrio Canonico Senensi, in Epitomen Basileensis Concilij à se conscriptam relatæ. Ibi extare duo Florentinæ Synodi Decreta, alterum anno 1440. habitum, quo electio Pseudo-Pontificis Felicis Quinti irrita declaratur; alterum 26. Aprilis anno 1441. de transferendo Florentiâ Romam Concilio. Neque dari dubitatio- ni locum, an Decretum, de quo agebatur, reuerà esset Florentinæ Concilij; nam Ceruinus sustinet oculis vsurpauerat eius autographum in tabulario Arcis Eliæ inter Acta illius Concilij, chirographo Romani Pontificis & Cardinalium signatum, plumbeaque bullâ munitum. Addebat ille: Cùm videret Eugenius, Græcis abentibus adhuc persistere Conciliabulum Basileæ, Florentinum Concilium, velut oppositum illi propugnaculum, ab eo detentum. Ibi ex Patrum sententia ab eodem in Ecclesiæ sinu susceptos hæreticos, Armenos nuncupatos, à quodam Iacobo Syro iam seductos, aliosque hæreticos Ægyptios, qui eundem auctorem agnoscetes, *Interdixit* speciatim nuncupantur. In quorum reconciliatione, ac Fidei doctrina ipsis tradita continetur memoratus sacrorum Voluminum catalogus. Fuisse pariter ibi agitatum de præstolandis etiam Oratoribus Æthiopiæ, qui dicebantur illius Concilij famâ perterriti ad ipsum adeundum iter aggressi: sed à Pontifice, Romanorum precibus fatigato, Romam tuisse traductum Concilium, constitutâ in Laterano Sessioni die decimaquintâ post reditum. Neque officere veritati omnia in exordio constitutionis verba solennia consuetâ, *sacro approbante Concilio*: illius enim constitutionis procerum meram esse ex accidente prolusionem; sed vbi doctrina traditur, consultò verba prius ommissa disertè apponi.

His consonat quod ætate nostrâ contigit: nam operâ Horatii Justiniani, Sacerdotis è Romana Oratorij Congregatione, & Vaticanæ Bibliothecæ Custodis, eiusdemque postea supremi Præfati, cùm dignè fulsit in Purpura, quædam Florentinæ Synodi Acta in lucem prodire, in quibus hæc omnia perleguntur, Synodique Con-

* Vide Baronium an-
no 535.

Constitutiones vsque ad annum 1445. continentur, vnà cum accessu ad Concilium Æthiõpum Legatorum, regressuque Syrorum, Chaldæorum ac Maronitarum ad Romanæ Sedis obedientiam. Sed hæc gestorum notitia, quò per ea tempora, de quibus loquimur, obscurior erat, eò certè illustriorem reddit eruditionem Legati. De his omnibus, itidemque de plurimis aliis rebus gestis, quas paulò antè narrauimus, quæque in Actis visuntur, Suauis nihil mutit: si quoniam ea ignorauerit, nimis temerè historiam Concilij aggressus est; quemadmodum, vt superiori vtamur similitudine, pictor, qui vellet certum hominem expingere, cuius vultum ignoraret: si quoniam de industria illa omiserit, ad occultandam Legatorum eruditionem, & exquisitam Synodi solertiam in rebus expendendis, nimis fraudulenter se gessit cum suis lectoribus, & in vtrouis indignus fide conuincitur.

14. Hoc tamen silentio probrosior est mendax eiusdem narratio, sollicitos fuisse Patres de libro Baruch, qui inter Scripturas sacras nec à Laodiceno Concilio, nec à Carthaginenti, nec à Romanis Pontificibus connumeratur, cuiusque desideratur initium: vnde *omissus fuisset, sed obstabat*, inquit ille, *quòd in Ecclesia ex eo Lectiones recitentur; que ratio adèò valida visa est, vt Congregationem adduxerit ad asserendum, à veteribus fuisse habitum Ieremiæ partem, eijs, apponendum.* Nihil ex vero. Ceruinus, cum aduertisset librum illum ab aliquo etiam Catholicorum in dubium reuocari, admonuit, nihil obstare syllabo sacrorum Voluminum à Synodo Florentina confecto, inter ea ibi connumeratum esse Baruch, tamen à plerisque antiquorum de ipso mentio non sit habita; illorum siquidem mentem fuisse, non hunc librum excludere, sed comprehendere in libro ^b Ieremiæ, cuius amanuensis fuerat Baruch; vti constat ex multis Patribus, agnoscantibus Opus Baruch inter libros Canonicos, & adducentibus tamquam idem ac Ieremiæ Opus: atque huiusmodi sunt ^c Clemens Alexandrinus, Ambrosius, Basilius, Chrysofomus, Augustinus, & cum illis Sixtus Primus, Felix Quartus, ac Pelagius Primus Romani Pontifices; cum tamen asseueret Suauis, hunc librum à Romanis Pontificibus haud fuisse receptum. Ad hæc addi poterat, à SS. Cypriano & Cyrillo ^d eundem citatum sub nomine ipsius Baruch; præter eos Patres, qui nullo apposito Auctoris nomine Opus ipsum nominant atque interpretantur vt diuinam Scripturam. Non igitur sola auctoritas, quæ provenit illi libro ex Ecclesiæ vsu, recitantis desumptas ab eo Lectiones in sacrificio sanctioris Sabati, ac Pentecostes, permouit sapientissimos viros, vt eum tam-

Dddd 2 quam

a Ioannes Driedo lib. 1. de Scripturis & Dogmatis Ecclesiasticis, in vltimo argumento capitis postremi.
b Ieremiæ cap. 36.
c Vide in Bellarmino lib. 1. de Verbo Dei, cap. 8.
d Lib. 2. in Iudæos, cap. 5.

1546. quam Canonicum per Fidei dogma pronuntiarent; sed auctoritas etiam antecedentis Concilij Oecumenici, & antiquissimorum simul ac sanctissimorum Doctorum, tam ex Græcis, quàm ex Latinis, Romanorumque Pontificum. Ex his mendaciis, quorum hic aperte conuincitur, meritò mihi licet conicere, æque planè commentitia esse, quæ ille de multorum sententiis colorat, præsertim verò Lunelli Franciscanorum Præfidis, ac Marinari Carmelitæ quarum rerum & in Actis & in literis Legatorum ad Farnesium Cardinalem, & in aliis copiosis monumentis, quæ apud me hactenè vestigium quidem comperio, prout absque dubio comperissent.

* Literæ ad
Farnesium,
27. Febr.
1546.

Dedit* postmodum Ceruinus operam, ut sibi à Farnesio mitteretur ex Arcis Eliæ tabulario legitimum exemplar memoratæ Constitutionis à Concilio Florentino habitæ: narratque, à beato Ioanne de Capistrano, cum is diem obiit, fuisse relicta aliquot Pontificia Diplomata in quodam Minorum Obseruantium Cœnabio apud Samnites, & ab Archiepiscopo Surrentino, quo tempore Aprutinam regebat Ecclesiam, missa Romam iussu Pontificis, atque ab ipso Ceruino illud Diploma inter cetera traditum Custodi, ut in Arcis tabulario collocaretur. Farnesius verò confestim postulationem

* Literæ
Farnesij ad
Legatos,
23. Martij
1546.

* satisfecit. Ita contingit difficillima quædam, primaque specie superabilia, antiquis legitimisque Traditionibus aduerfantia, hactenè esse ex umbris tenebræ antiquitatis constatas. Non tamen, quod nobis claritas desit ad eas dissipandas, deesse debet firmitas ad repudiandas: cum vel ignauia vel superbia sit, veri amplitudinem inter angustias scientiæ nostræ circumscribere, & ex eo putare non posse vim argumenti, contententis à veteri ac pacifica possessione depellere communem aliquam persuasionem, quod nobis alius diluendi ratio non occurrat.

C A P V T XII.

Quid actum de sacrorum Librorum corruptelis.

INterea inter sex Patres delectos breuiter conuenit forma Decretorum de libris Canonicis ac Traditionibus recipiendis. Sed illa Patrum iudicio proposita statim impegit in oppositionem molestam, cunctisque Decretis communem, de Inscriptione, obiectam à Fesulano: qui hinc postulabat eas voces, *representans vniuersalem Ecclesiam*, tametsi antiquitus non usurpatas, hinc improbat illas voces, *presidentibus Sedis Apostolicæ Legatis*, eo nomine, quod apud veteres non essent in usu. Sed Ceruinus ore simul ac sermone pre-